

Přinášíme další díl odpovědí odborníků na otázky uživatelů týkající se legálního užívání softwaru, na něž společnost Opal SWM (Čerčanská 3, Praha 4, e-mail: info@opal-swm.cz) odpovídá na své webové stránce www.nekradu.cz.

Nekradu software FAQ

Jak je to s autorskými právy u starších verzí programů? V obchodě je neseženete a jsou lidé, kterým stačí (mají třeba počítač, který novější programy nezvládá, a koupili ho – bez jakýchkoli dokladů a s nelegálním operačním systémem – z druhé či další ruky). Dopouští se takový člověk trestného činu?

Ano, dopouští. Úplně stejně jako u programů, které jsou zrovna v prodeji. Proč? Podle autorského zákona podléhají ochraně díla ještě 50 (podle novely 70) let po smrti autora. To je celkem dost. Takže i jakkoliv starý software ještě jistě není volný. Před více než 70 lety určitě nezemřel žádný autor počítačových programů, jejichž doba ochrany by tak prošla.

A dále: Např. firma Borland sice pod tímto názvem neexistuje, ale nástupnická firma Inprise převzala vše včetně výkonu autorských práv. I v případě, že firma, která “vytvořila” a prodávala nějaký program, zanikne, jeho autoři – lidé jistě žijí. Pak výkon autorských práv přechází na ně. Autorem totiž vždy je pouze konkrétní fyzická osoba (osoby); firma jen vykonává autorské právo svých zaměstnanců. Pokud tedy někdo považuje další užívání nějakého produktu za volné, musí na to mít nějaký doklad, například e-mailovou komunikaci s autorem na toto téma.

Jak je tomu s hudbou ve formátu MP3? Ten, kdo hudbu nelegálně šíří, se dopouští porušování autorských práv. Porušuje autorská práva i ten, kdo ji má pro vlastní potřebu?

Poslechem hudby pro vlastní potřebu se zákon neporušuje. Trestné je pouze šíření či komerční užívání.

Lze po “vyhození” PC instalovat OEM software na jiný PC?

Pokud si koupíte OEM software od společnosti Microsoft, kupujete si jej (oproti samostatné verzi) za zvýhodněných podmínek – vy na oplátku musíte dodržet úmluvu, že tento software již “na věky věků” zůstane spojen s příslušným počítačem. Má to pro vás jisté výhody (tento PC můžete prodat **bez** souhlasu MS), ale i nevýhody – v případě, že PC vyřadíte, vyřazujete s ním příslušný OEM software i **účetně!**

Upozorňujeme také, že OEM software (jenž vzhledem k licenční smlouvě, kterou jste s MS uzavřel, tvoří s PC nedílný celek) by správně měl být evidován **dohromady s PC**, nikoli odděleně jakožto nehmotný majetek, případně rovnou odepsán do daňových vydajů, protože jeho cena většinou nepřesahuje 60 000 Kč (nová hranice pro nehmotný majetek). Domníváme se, že u jiných výrobců

OEM je to obdobné; pokud je používání OEM produktu vázáno na konkrétní hardware, vyřazením počítače z provozu přicházíte i o OEM produkt.

Patří programy Norton Commander nebo Volkov Commander (jde o programy pro organizaci souborů pod MS-DOS) do public domain, nebo se za ně musí platit registrační poplatky?

Pokud jde o *Norton Commander*, vykonavatelem autorských práv je společnost **Symantec**; tento software rozhodně nepatří do public domain a je třeba ho normálně zakoupit. *Volkov Commander* je shareware, a za jeho užívání je tedy třeba zaplatit registrační poplatek.

Koupil jsem si hru. Rád bych ji půjčil také kamarádovi. Zajímalo by mě, je-li to v pořádku, nebo ne. Přečetl jsem si na vašich stránkách, že půjčování softwaru není povoleno. Na licenční smlouvě jsem však zákaz půjčování nenašel.

1) Obecně podle autorského zákona u nás můžete půjčovat SW dle občanského zákoníku (tj. bezplatně) pouze se souhlasem autora. Pronajímat SW (tj. za peníze) můžete výhradně se souhlasem autora, respektive pouze poté, co s ním uzavřete smlouvu o šíření jeho díla dle autorského zákona (AZ). V našem AZ přitom neexistuje tzv. vyčerpání práva, které je uznáváno např. v USA. Co to znamená? Pokud v USA zakoupíte SW (zaplatíte autorovi jeho autorskou odměnu), máte pak právo "sublicencovat" dalšího uživatele za předpokladu, že sám daný SW přestanete používat a že další uživatel se zaváže dodržovat licenční smlouvu.

2) V ujednání licenční smlouvy **neplatí** presumpce ve smyslu "co není zakázáno, je povoleno", a to z důvodu právní ochrany autora díla. Smlouva však nemůže zakázat určitá minimální práva, která vám přiznává zákon (tzv. zákonná licence), jako např. právo užívat SW na PC, pro který byl pořízen, pořídít si archivní kopie apod. Pokud by smlouva tato práva vylučovala, je v **daných bodech neplatná** (jinak jako celek platí).

Opal SWM